DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 30 Maart.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 14. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

Van den wil, die in elken leeftijd de moeder van 's menschen ware wijsheid mag genoemd worden, zal het dus grootendeels afhangen, wat er in de toekomst van de ontwikkeling onzer kinderen wordt. Dat die wil bij de ouders bestaat mogen wij niet betwijfelen, dewijl een' ingeschapen trek, liefde voor zijne kinderen, er den grondslag van uitmaakt.

Doch van meer belang is de wil bij de kinderen zelven. Gevoel voor het schoone, ware en goede is ons allen aangeboren; en dat gevoel behoeven onze ouders slechts vroeg te ontwikkelen, om in lateren leeftijd met een krachtigen wil voor wijsheid en deugd gestemd te worden. Het is waar, aardsche omstandigheden kunnen onzen wil tijdelijk werkeloos maken, ja zelfs met evenveel kracht eene tegengestelde rigting doen nemen; doch vroeg gelegde kiemen worden bijna nooit geheel en al uitgeroeid, en blijven altijd meer of min op den bodem onzer ziel terug

Men zal ons thans vragen; wat kan men doen om in het jeugdige gemoed gevoel voor het schoone, ware en goede te ontwikkelen? Hoevele boeken zijn er niet over de opvoeding geschreven, dat is dus eene zeer moeijelijke taak. Wij zijn geen geleerden, en onze kinderen gaan getrouw ter school. Ook bestaat er in Indië zoo weinig gelegenheid. Ziedaar eenige tegenwerpingen, die men maar al te vaak hoort inbrengen, en die bij velen tot onverschilligheid en verwaarloozing hunner kinderen leiden. Het is waar, veel werd er reeds over de opvoeding geschreven; doch om zijne kinderen eene voor hunnen stand gepaste opvoeding te geven, behoeft men geen geleerde te zijn. Er zijn misschien honderden menschen, die hunne kinderen goed opvoeden, zonder dat één van hen een zoogenaamd opvoedings systeem volgt. Natuurlijk gezond verstand wijst hier veelal den weg aan; terwijl eenvoudige lieden door het lezen van geleerde werken over de opvoeding al heel spoedig in den war zouden geraken. De opvoeding wordt dan eerst moeijelijk, wanneer men zich dezelve moeijelijk voorstelt. Te gelooven dat men geleerd moet zijn om zijne kinderen goed op te voeden is eene dwaling, die juist de oorzaak eener verkeerde opvoeding kan worden.

Doch van den anderen kant is het eene even groote fout alles van het schoolonderwijs te verwachten. En zeker is het dat zulks in vele huisgezinnen, vooral bij mingegoeden, uitsluitend plaats heeft. Men hoort zoo vaak klagen dat de kinderen niet genoeg op school leeren; terwijl de klagten van de onderwijzers, dat het zoo moeijelijk is, sommige kinderen te leeren, naar ons inzien veel meer gegrond zijn. De kinderen komen gewoonlijk met hun zesde jaar op de school; het is waar, zij *weten* dan nog niets. Doch dat hoeft ook niet; als zij maar eenigzins ontwikkeld zijn, om met meer gemak en spoed te *kunnen weten.* En daarmede moet men reeds van hunne eerste kindsheid af een begin gemaakt hebben. Niet door hen geforceerd lezen en schrijven te leeren; maar door hun verstand op eene natuurlijke wijze ontwikkelen. Een ieder kan dit in zijnen kring doen door middelen, die geene geleerdheid, maar veeleer eenvoudigheid behoeven; door middelen, die aan klimaat, noch plaatselijke gesteldheid gebonden zijn.

In een volgend nummer zullen wij nagaan, welke die middelen zijn; en wij hoopen daar aan te toonen, dat zij binnen het bereik van ieder mensch liggen.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

van den 19den Maart tot den 23sten Maart 1853, Nos. 23 en 24.

Civiel Departement.

Tot assistent-resident voor de policie te Soerabaya, P. Swerver, secretaris der residentie Batavia.

Tot assistent-resident en magistraat te Makassar, J. G. Grudelbach, eerste kommies op het residentiekantoor te Muntok (Banka), tevens griffier bij den landraad en vendumeester aldaar.

Tot assistent-resident van Billiton en Onderhoorigheden, H. G. Dielwart, administrateur der tinmijnen te Soengi-Slan, benoemd voor Pankalpinang (Banka).

BEVESTIGD:

In de betrekking van eersten kommies bij de weeskamer te Batavia, W. F. Ploegman, thans met de waarneming dier betrekking belast.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

IS OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Japara naar Kedirie, de kontroleur der 2de klasse J. A. L. Steijn Parvé.

ZIJN GEPLAATST:

De benoemde kontroleur der 3de klasse W. H. van der Hell, in de residentie Japara.

De ambtenaar L. M. H. Kulenkamp Lemmers, in de residentie Kadoe.

De ambtenaar W. C. D. A. T. Musquetier, in de residentie Japara.

De ambtenaar der 2de klasse B. van Baak, in de residentie Soerabaya.

De ambtenaar der 2de klasse G. Birnie, in de residentie Kedirie.

De ambtenaar der 1ste klasse mr. G. F. H. Hennij, in de residentie Pekalongan.

BIJ HET PERSONEEL DER INDIGO-KULTUUR,

ZIJN OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Bezoekie naar Pekalongan, de assistent der 2de klasse F. Jullens.

Uit de residentie Kadoe naar Bezoekie, de opziener der 1ste klasse D. F. van der Heijde.

Uit de residentie Pekalongan naar Kadoe, de opziener der 3de klasse J. Thomson.

Militair Departement.

BEVORDERD:

BIJ HET REGIMENT OOST-INDISCHE KAVALLERIE.

Tot 2de luitenants, de adjudant-onderofficieren F. van Utenhove en T. A. C. de Prevost, en de opperwachtmeesters F. L. van Olderen en F. Bovens.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse D. J. de Leeuw en F. P. Bergmans.

ONTSLAGEN:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie J. W. Riesz.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de adjunct-secretaris van het gouvernement R. J. W. P. Wijnmalen, uit die betrekking.

Op zijn verzoek, uit 's lands dienst, de gewezen kommies op het bureau van den resident van Bantam W. H. Baud.

Uit 's lands dienst, eervol, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar J. A. J. Kockers, secretaris der residentie Rembang.

Uit 's lands dienst, de gewezen kommies op het residentie-kantoor te Madioen F. Patiché.

BENOEMD:

Tot adjunct-secretaris van het gouvernement, A. J. W. van Delden, thans referendaris ter algemeene secretarie.

Tot secretaris der residentie Rembang, tevens vendumeester ter hoofdplaats aldaar, F. Ketting Olivier, eerste kommies op het bureau van den resident van Soerabaya.

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, mr. M. P. A. Coster, thans omgaande regter in de 3de afdeeling op Java.

Tot kommies, belast met de administratie van 's lands kas te Probolingo (Bezoekie), J. H. Sleebos, thans kommies aldaar.

BEVORDERD:

BIJ HET PERSONEEL DER INDIGO-KULTUUR.

Tot assistent der eerste klasse, F. Blay van Dockum, thans assistent der tweede klasse.

Tot assistent der tweede klasse, J. W. Brouwer, thans assistent der derde klasse.

Tot assistent derde klasse, J. C. van Bannisscht, thans opziener der eerste klasse.

Tot opziener der eerste klasse, W. de la Combe, thans opziener der tweede klasse.

GESTELD:

Tijdelijk, ter beschikking van den resident van Bezoekie, de ambtenaar op wachtgeld J. L. A. Winter, laatstelijk tweede kommies ter algemeene rekenkamer.

Schutterijen enz.

BIJ DE SOERABAYASCHE SCHUTTERIJ,

ONTSLAGEN:

Wegens vertrek, eervol, de kapitein mr. R. W. J. C. Bake.

Eervol, de eerste luitenant J. H. Wardenaar.

BEVORDERD:

Tot kapitein, de eerste luitenant F. G. Gervers.

Tot eerste luitenants, de tweede luitenants W. H. Keasberrij en W. J. van den Broek.

BENOEMD:

Tot eersten luitenant, de magazijnmeester bij het militair kleedingmagazijn L. Leduck.

Tot tweede luitenants, de adjudant-onderofficier D. J. Aspeling, de sergeant-majoor F. C. Willemsz en de sergeant F. Nagel.

BIJ HET DETACHEMENT PRADJOERITS TE BLORA (*REMBANG.*)

ONTSLAGEN:

De eerste luitenant raden Beij Marto Redjo.

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, raden Djojo Pernoto.

Marine-Departement.

BENOEMD:

Tot assistent van den geographischen ingenieur S. H. de Lange, de luitenant-ter-zee der 2de klasse G. A. de Lange.

Voor de policie. In de maand Februarij jl. zijn aan de dessa *Wringin Anom*, district *Goenong Kending*, afdeeling *Soerabaya*, komen aandrijven, tien balkjes van de navolgende afmetingen als:

1	lang	15	voet en	6	duim,	breed en dik	6	duim		
1	„	16	„	6	Id.	Id.	8 en	Id.	7	Id.
1	„	16	„			Id.	½	Id.	6	Id.
1	„	16	„			Id.	8	Id.	½	Id.
1	„	17	„			Id.	6	Id.	5	Id.
1	„	16	„			Id.	¼	Id.	6	Id.
1	„	15	„ en	6	duim	Id.	¼	Id.	¼	Id.
1	„	17	„			Id.	6	Id.	6	Id.
1	„	14	„ en	6	duim	Id.	8	Id.	7	Id.
1	„	13	„	4	Id.	Id.	8	Id.	5/2	Id.

die vervolgens aldaar zijn opgevischt en opgelegd.

Regthebbende op die houtwerken vervoege zich, ter terugbekoming van dezelve, ten kantore van den ondergeteekende, binnen den tijd van ééne maand gerekend van heden.

SOERABAYA, *De Assistent resident voor de policie,*
11 *Maart* 1853. NIEUWENHUIJZEN.

Voor het land. Op den 31sten dezer maand zal voor 's Lands Pakhuizen verkocht worden eene hoeveelheid van p. m. 1000 picols rijst, eenige KOFFIJ en eenige voor de dienst overtollige GOEDEREN.

SOERABAYA, *De Algemeene Pakhuismeester,*
17 *Maart* 1853. VAN MEERTEN.

Voor het land. Ten kantore van den ondergeteekende gedeponeerd zijnde de ondervolgende goederen, zoo worden belanghebbenden verzocht, tegen betaling der verschuldigde regten dezelve te willen doen afhalen, als:

Een kist gemerkt *VDV*, } beide aangebragt per de
Een id. „ *H 4 § 1* } stoomboot *Ambon*.
Een id. „ *IAK*, aangebragt per de *Nijmegen*.
Een id. adres *D. A. van Dorth*, aangebragt per de *Dorothea*.
Een pakje „ *Manuk Jordan*, aangebragt per de *Sara Lijdia*.
Een „ „ *J. W. D. Wardenaar*, aangebragt per de *Urania*.
Een trommel adres *F. K. Nieuwenhuijsen*, aangebragt per de *Almelo*.
Een pakje adres *J. van Raalten*, aangebragt per de *Almelo*.
Een kist „ *E. Dibbits*, aangebragt per de idem.
Een pakje gemerkt *GCA 54-56*, „ „ „ idem.
Een kist adres *A. Sloet*, „ „ „ *Balgis*.

SOERABAYA, *De controleur der inkomende*
26 *Maart* 1853. *en uitgaande regten,*
F. D. GODON.

SOERABAYA, *den 30sten Maart.*

— Gisteren avond had alhier in het Schoolgebouw het aangekondigde Concert plaats, ten voordeele der noodlijdenden te *Banda*. Hetzelve werd door een talrijk publiek bijgewoond en beantwoordde volkomen aan het voorgestelde doel, daar men, na aftrek van alle onvermijdelijke onkosten, de voor deze plaats belangrijke som van *f* 1500— rec. heeft mogen overhouden. (De entrée was slechts gesteld op *f* 3— rec.)

Ook het muzikale gedeelte van dien avond leverde in vele opzigten een werkelijk kunstgenot op. Het orchest van het Muziekgezelschap *St. Cecilia* gaf in den laatsten tijd blijken van grooten vooruitgang en de gisteren uitgevoerde werken zijn over het algemeen zeer goed genuanceerd ten gehoore gebragt. Ook de Liedertafel *Apollo* heeft, in aanmerking genomen den korten tijd van haar bestaan, de voorgedragen liederen vrij goed uitgevoerd; doch vooral mogen wij de voorgedragene solo's niet met stilzwijgen voorbijgaan, die allen de algemeene tevredenheid hebben weggedragen.

Wij willen geene namen noemen, doch eere zij vooral hem toegebragt, die door zijn voortreffelijk violoncelspel het kunstgenot van den avond zoo luisterlijk heeft verhoogd.

Hulde zij allen toegebragt die hunne talenten zoo edelmoedig ten beste gaven ter bereiking van een zoo weldadig doel. Hun voorbeeld vinde overal navolging!

— Op 's Lands timmerwerf werd dezer dagen de kiel gelegd van eene nieuwe ijzeren stoomboot die den naam zal voeren van *de Admiraal van Kingsbergen*, en hetzelfde charter zal hebben als de gouvernements-stoomboot *Onrust*.

— Wij kunnen het publiek *nu* mededeelen dat de kommissie, benoemd geweest tot onderzoek der bestanddeelen van het brood, hetwelk dezer dagen van mindere goede kwaliteit was, de bevinding heeft gekregen, dat de smaak wel iets te wenschen overliet, doch dit alléén toegeschreven moet worden aan de vochtige dampkring, zoodat men dus gerust het volle vertrouwen aan de bakkers kan blijven geven.

— De teleurstelling te *Batavia* ondervonden bij het vernemen dat de aldaar aangebragte lading ijs, gedurende de reis tot op ca. 10 ton was gesmolten, heeft onaangenaam terug gewerkt op onze plaats, waar men nu voor eenen langeren tijd daarvan verstoken zal blijven.

— Dezer dagen werd er ten huize van den heer . . . een gouden horologie en ketting, welke voor een oogenblik op de tafel in de binnengallerij bij een open venster lagen, ontvreemd: men gist dat deze diefstal van buiten heen heeft plaats gehad. Gedurende dat men zich des avonds in het daarnaast gelegen huis daarover onderhield, kwam een bediende zijn heer berigten, dat men een klein tafeltje vermiste, welke tweede diefstal waarschijnlijk door denzelfden dief is gepleegd.

— Op den 20sten *Maart* jl. is in de dessa *Bengok*, district *Rawapoeloe* No 2, een Javaan genaamd *Pak Wagdo* ten ½ 5 ure door den bliksem dood geslagen.

— Wij vernemen dat in de dessa *Kebon Dalm*, district *Modjo-Agong*, (*Modjokerto*) de Javaansche landbouwer *Sodongso* op den 11den dezer omstreeks 's nachts ten 12 ure uit zijnen slaap werd gewekt door het gebrom van eenen tijger, welke zich buiten het bamboezen hutje bevond, waarin gemelde Javaan te slapen lag. Hij stond dadelijk op, nam zijnen kris, en begaf zich geheel alleen naar buiten. Al ras zag hij het monster, dat bezig was met een zijner schapen te verslinden. Onverwachts sprong hij achter op den rug des tijgers, en bragt denzelven met zijne kris, eenige doodelijk wonden toe; tengevolge waarvan het dier in een nabij zijnde put viel, en daar verder werd afgemaakt. De moedige strijder zal eene belooning van *f* 15 recepissen ontvangen, zoodra hij den huid van zijn slagt offer naar *Soerabaya* zal gebragt hebben.

— Eenige dagen na dit voorval zijn er op den weg tuschen *Kerto-Sonno* en *Djombang*, des nachts bij maanlicht, eenige javanen door tijgers overvallen; en naar men zegt, *drie* derzelve geheel en al verslonden. Eenige personen hebben

dien ten gevolge eene jagtpartij aangelegd, welke echter geen gunstigen uitslag heeft opgeleverd.

— Men leest in *de Amst. mail courant* van 6 *Febr.* dat bij de Amsterdamsche reeders en boekhouders van schepen in ernstige overweging was genomen het besluit van de Nederl. Handelmaatschappij ten aanzien eener lagere vrachts bepaling. Ook zoude men zich tot het hooger bestuur wenden met het verzoek er van landswege een schip met Maleijers naar *Melbourne* (Australie) afgezonden werd, om aldaar te dienen tot recruteering van de wegloopende matrozen der Hollandsche schepen, en om aan die schepen werkzaam te zijn, zoo tot lossing der goederen in die haven, als om ze naar Java terug te brengen.—

Wij vragen of dit niet juist aanleiding zoude geven om de Hollandsche matrozen te versterken in hun voornemen van desertie of het verlaten hunner schepen, wanneer zij de overtuiging hebben dat zij spoedig en gereedelijk zullen vervangen worden. En indien nu eens alle de Maleijers geëngageerd zijn op de schepen, die hen behoeven hoe dan in eene nieuwe toevoer of aanbrengst daarvan te voorzien? Zoude men dan meer dan een gouvernements schip moeten gebruiken, zoude de kustvaart niet daardoor nog meer lijden? Nu reeds gevoelt men genoeg de moeijelijkheid om inlandsche matrozen te engageeren, zoodat van welke zijde het bovenbedoeld verzoek ook beschouwd worde niet dan groote hinderpalen in de volvoering van hetzelve ontmoet wordt.

ERRATA.

In de opgave der datums, waarop de inhechtenisneming en daarop gevolgde verbanning der Chinezen heeft plaats gehad, waarvan wij in ons vorig nommer spraken, is eene fout ingeslopen. Het waren de dagen van 8, 9 en 10 Maart dat zulks voorviel; even eens als voor de namen der gearresteerde Chinezen moet gelezen worden *Oei Hok Hien*, *Ong Kong Siang*, *Han Lam Tjiang* en *Lam Haaij*.

ADVERTENTIEN.

ELECTRO-BIOLOGIE

IN VERBAND TOT 'S MENSCHEN VRIJHEID.

Met de grootste belangstelling lazen wij in den *Java-Bode* van *Zaturdag den* 19*den Maart* jl. No. 22, dat er in de Vereeniging *Musis* te *Batavia* eene Electro-Biliogische avond-bijeenkomst is gehouden, waarin de luitenant ter zee Jhr. Meijer met de Electro-Biologie verscheidene proeven heeft genomen. Alleen het lezen dier daadzaken verbaasde ons evenzeer als de berigtgever in den *Java-Bode* (een Musis-lid), die het geluk had er ooggetuige van te zijn. Ook bij ons kwamen verschillende vragen op, wier beantwoording misschien wel altijd boven het menschelijk verstand zal liggen. Doch het Musis-lid doet één, eene enkele vraag, die voor het tegenwoordige geslacht niet zoo moeijelijk te beantwoorden is, en waarover de nakomelingschap zich welligt in het geheel niet meer bekommeren zal. In het slot van zijn berigt laat hij zich namelijk aldus uit:—„ Wat blijft er over van 's menschen hoog geroemde vrijheid in willen en werken, wanneer men na eenige korte voorafgaande bewerking, ligchaam en geest van den eenen individu zoo ganschelijk onder de magt des anderen ziet brengen, dat de zoo even nog levende en denkende vorm een oogenblik later een cadaver gelijkt?"

Het antwoord op die vraag is eenvoudig en kort: wanneer de individu uit eigen beweging den slaaf van zijnen bioloog *wil* worden, dan zal zulks in de 19de en volgende eeuwen niet kunnen verhinderd worden, even min als men sints 60 eeuwen niet heeft kunnen verhinderen, dat milioenen individus de zedelijke slaven van anderen en van hunne eigene hartstogten zijn geworden. Het is waar gedurende den tijd, dat men gebiologiseerd is, en onder den invoed van eene zeker stoffelijke natuurkracht staat, blijft er niet veel over van vrijheid in willen en werken, evenmin als zulks bij den gewonen slaap het geval is. Zonder hier te vragen wat de Electro-Biologie is, of eene vergelijking te maken tusschen de werking dier kracht op ons bestaan en de werking van den gewonen slaap, zoo is het toch zeker dat de voorwaarden, om in den Electro-Biologischen toestand gebragt te worden, veel moeijelijker dan bij den slaap zijn. Tegen dezen laatsten toch kan onze wil weinig of niets doen, wanneer de ligchaamskrachten uitgeput zijn; terwijl het aan den anderen kant onmogelijk is iemand te dwingen zijne aandacht op een metalen schijfje te vestigen, wanneer hij zulks niet verkiest. En dit is volgens het meer gemelde berigt in den *Java-Bode* eene voorwaarde bij de Electro-Biologie. Die voorwaarde, hoe onbeduidend zij ook schijnen moge, is zonder den *vrijen wil* van den patient, eene practische onmogelijkheid.

Wij gelooven alzoo, dat de Electro-Biologie nooit veel inbreuk op 's menschen hooggeroemde vrijheid in willen en werken zal maken; juist daarom, omdat er bij hare bewerking zooveel opoffering van 's menschen *vrijen wil* vereischt wordt En zal het menschdom in massa, wanneer het de voorwaarden en de gevolgen van de Electro-Biologie kent, zich aan haren invloed *willen* onderwerpen? Wij gelooven het niet; de geschiedenis van 60 eeuwen geeft ons daartoe het regt. Sinds de schepping heeft het menschdom geweten, dat men door anderen de handen te binden, de vrijheid van werken, en dus ook de vrijheid om zijnen vrijen wil in praktijk te brengen, kan opheffen. Nu wordt er om anderen de handen te binden alleen spierkracht vereischt, dus veel minder dan bij de Electro-Biologie, waar men juist den vrijen wil vrijwillig moet opofferen, zal het mogelijk zijn onder den invloed van den bioloog gebragt te worden. Wanneer men alsnu op het verledene terugblikt, en nagaat hoe weinig het binden van een ander mans handen, het beginsel van vrijheid heeft kunnen schokken, hoe sterk men er zich altijd tegen heeft verzet, en alleen nu en dan uit gebrek aan physieke krachten voor de overmagt zwichten moest, dan zal men met ons van gevoelen zijn, dat de Electro-Biologie als nieuw ontdekte kracht veel minder zorg baren moet, dan de sinds lang ontdekte meerderheid van louter spierkrachten bij verschillende individus.

CORRESPONDENTIE.

Mijnheer,

Ik weet niet of U geinteresseerd zijt bij de eene of andere wagenverhuurderij; is dit het geval dan ben ik aan 't regte kantoor.

Over sommige wagenverhuurderijen te klagen, kan, mag, durf ik niet, uit vrees van nog slechtere wagens te krijgen dan die ik dagelijks gebruik, maar met de meeste bescheidenheid wil ik toch opmerken dat het mij vreemd voorkomt vele wagens 's avonds maar ééne lantaarn opgestoken hebben en de andere als souvenir bewaren; let op! 't zal nog eens een étagère voorwerp worden van een wagenverhuurder. Doch gij zult mij tegenwerpen en ik neem het gaarne aan omdat het bewezen is, dat er uitzonderingen op den regel, en er wagenverhuurders zijn die hun best doen het publiek te gerieven.

Gelukkig publiek!

Maar geef mij dan ook toe, er anderen zijn die een tegenwigt stellen. De balans moet gelijk blijven. Hortende en stootende wagens; koetsiers, weigerachtig twee malen bovenwaarts te rijden, alhoewel *f* 3.— eene aardige belasting is op de communicatie, vormen de schaduwzijde van het bestaande goede.

Uw blad staat philantropie en dergelijke edele artikelen en fijne waren voor, maar uw gesupposeerd aandeel in eene wagenverhuurderij berust op égoïsme waardoor ik het resultaat verkrijg, u ook een balancerend mensch zijt. U heeft dus veel overeenkomst met andere sociale menschen! Beschouwt UEd. het reglement voor de wagenverhuurderijen als eene grondwet voor dat typesoort, ik beschouw het brandmerk op iedere wagen als eene getuigenis voor het statistiek. U ziet dus hoe naauw eene huurwagen tot het politiek in verband staat; ik weet wel, gij zegt in een van uwe nummers politiek zijn willen wij niet, maar dat dankt je de drommel!

De *togten op mijn stoel* heb ik reeds gelezen en hoop nog eens in de gelegenheid te komen onder uwe natelaten papieren uwe omzwervingen in eene huurwagen of gedenkschriften van eene reizende troep te vinden.

Dit evenwel moet ik erkennen, dat is er *ééne* nationale instelling dan is het die der huurwagens: zonder haar geene vooruitgang, zonder haar geene variatie in het leven, zonder dat heerlijke product van 't menschelijk genie, geen vooruitzigt om nu en dan eene commissie te zien benoemen, bestaande uit *onafhankelijke* mannen om onpartijdige rapporten uit te brengen over de wagenverhuurderijen tevens belast met het inzamelen van klagten, enz.

Ik heb een zwak voor *onafhankelijke* mannen, want het is een gepatenteerd fabricaat. Genoeg toch zullen er zijn die bij de eerste oproeping zullen zeggen even als in de *Volenwijk* „ pluk mijn, pluk mijn, ik zal altijd zoet zijn;" maar dat zoet zijn is geen bewijs van onafhankelijkheid; men plukke dus bedaard en met overleg. Heeft men te veel geplukt, dan kan de rest voor atjar dienen.

Ik eindig met de overtuiging dat er geene bevinding door de bedoelde commissie zal ingediend worden, of ze zal immer vol lof zijn, namelijk de Commissie, neen! ik vergis mij, ik meen de lof; doch eigenlof heeft eene eigenaardige slechte reuk, schadelijk voor de gezondheid, zeggen de geneesheeren. Het is dan toch waarachtig per slot van rekening beter zich geheel en al zonder eenige assistentie maar toe te vertrouwen aan die wagenverhuurderijen die ter goede naam en faam staan. Geschiedt dit, dan zijn de anderen genoeg gestraft en zullen dan wel hun best doen om het publiek meer te wille te zijn.

P. M.

Bij het plaatsen van bovenstaand artikel moet de redactie evenwel opmerken dat zij niet in het minste tot eenige wagenverhuurderij in betrekking staat en men het nimmer bij veronderstellingen moet laten, maar liever zich laten leiden door grondig onderzoek.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING,

Donderdag den 31sten Maart 1853.

Voor 's Lands algemeene Pakhuizen alhier voor rekening van het Gouvernement van eene hoeveelheid van p. m. 1,000 pic. RIJST, eenige KOFFIJ en eenige voor de dienst overtollige Goederen.

Vrijdag den 1sten April 1853.

Voor de toko van de Heeren GRANPRÉ MOLIERE & Co, in de Chineesche kamp, van Suiker en Toko-Goederen.

Maandag den 3den April 1853.

Voor het kantoor van den Heer Mr. J. H. HOFLAND, voor rekening van SECH AWAL BIN MOHAMAT BOEPSAID, bij wege van executie, in de Chineesche kamp, van een helft Aandeel van het schip *Wadiathool Rachman*, toebehoorende aan den Arabier SECH AMBAR BIN SALIM BANAMA.

Dingsdag den 4den April 1853.

Voor de toko van den heer G. BEHREND, in de stad, van diverse Toko-Goederen.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN.

J. E. van Bulderen, de Wal, D. Bandong 11 Maart.— M. A. C. Cezard, Vreede Bik, Z. Batavia 13 Maart.— E. G. J. van Bulderen, Servatius, Bodjo Nagara. 13 Maart.— L. W. Spier, Binkhuijsen, Z. Malang 21 Maart.— J. C. Brouwer, Popkens, Z. Batavia 22 Maart.

GETROUWD.

J. M. van Merkesteijn met F. W. L. van Winckelmann, Pasoeroean 21 Maart.— J. W. Bille van den Dungen met A. F. H. Mentel. Pasoeroean 23 Maart.

OVERLEDEN.

J. A. Waltman, G. J. Roesler, 41 j. Soerabaya 24 Maart.— L. Kocken, Rass. Djocjacarta 12 Maart.— D. A. E. Pohl, 8 m. Pasoeroean 21 Maart.— E. M. Melchers, Schmedding, 50 j. Pasoeroean 25 Maart.— H. Boesch, Bezoekie 19 Maart.

BURGERLIJKE STAND TE SOERABAYA.

GEBOORTEN: 25 Maart. een.

HUWELIJKEN: 26 Maart. een paar; 30 Maart. een paar.

STERFGEVALLEN.

16 Maart. een; 20 Maart. vier; 21 Maart. een; 22 Maart. een; 24 Maart. een; 25 Maart. een; 26 Maart. een; 28 Maart. een.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

23 Maart. J. de Mol van Otterloo; J. Ruijl.— 24 Maart. H. van Duijvenbode Varkevisser.— 25 Maart. L. Saurman; Mev. A. M. Meijer; Mej. J. C. Seijdelmeijer. 26 Maart. J. H. I. Schreijner; H. Rosemeier.— 28 Maart. J. Even.— 29 Maart. M. J. Parijs; P. Melchers; A. H. Bruijninga; Mevr. J. A. Enger; G. van Beek; C. van Vlissingen; H. V. de Groot; A. A. de Groot; J. C. G. Bredow.

HOTEL MONTOFT.

23 Maart. Ouwehand van Batavia; 24 Maart. H. van Duivenboode Varkevisser, Corn. van Vlissingen, beide van Pasoeroean; 27 Maart. L. A. de Roock en Middleton, beide van Batavia; 28 Maart. Odijk en echtgenoote van Ngawie.

MARINE HOTEL.

27 Maart. Mevr. Enger en dochter en van Zuwet, allen van Samarang; 27 Maart. Werner Schmit van Kebraun; 27 Maart. van Aken van de reede.

VERTROKKEN.

23 Maart. J. G. Wilson; John S. Backer J. de Mol van Otterloo; H. de Mol van Otterloo; J. B. Siau; Mej. Hogeveen.— 24 Maart. F. Melchers; H. van Haack.— 25 Maart. H. van Duijvenbode Varkevisser; L. M. Zange; Hantjoean; Hengsel; L. Saurman.— 26 Maart. P. H. L. Lisnet; W. van Geusau; F. H. C. Mac Gilavrij; P. M. van Haack; H. M. Meijer.— 28 Maart. Mej. J. C. Seijdelmeijer; Schultz.— 29 Maart. C. P. Damwijk; Ph. Booth; H. V. de Groot; C. van Vlissingen; J. H. J. Schreijner; P. G. Lieder; S. J. Van der Meulen; A. J. A. de Bosson; J. F. Sand; N. G. Bos; Muller, Steden, Willems Jr., Knut, Waits, Holland, Daniël, Kern, Bernhuijne.

SCHEEPSBERIGTEN.

SOERABAYA.

AANGEKOMEN.

22 Maart. de Ned. Ind. bark *Willem de Clercq*, gezagv. P. Onwehand, van Batavia, passagier de heer Ruijl; het Ned. stoomschip *Ambon*, gezagv. K. W. E. Bergner, van Macasser, passagiers de heeren Tobias, de Witt en fam., Gobee en fam., van Charante en fam., gebroeders de Lange, Docter Cruke, majoor Stompell, kapt. Oosterhout en de offic. Coops, Muller, Molster, 13 ontslagen schepelingen van het stoomschip Macasser, Z. M. troepen en bannelingen; de Ned. Ind. bark *Goansien*, gezagv. Liem Tianghok, van Grissee.

26 Maart. het Ned. stoomschip *Isrien*, gezagv. Seeh Oemar bin Obit Drahim, van Grissee.

27 Maart. het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, gezagv. J. Worthington, van Batavia, passagiers de majoor van Beek en fam., Mevrouw Enger, de heeren Loudon en Bruininga, Z. M. troepen en 1 chinees.

26 Maart. de Ned Ind. schoener *Kungoan thans hern. Djaliga*, gezagv. Hoesin bin Hadjie Samoodin, van Grissee; de Bal. brik *Brahma*, gezagv. D. Crawfurd, van Balie Badong, passagiers de heeren M. J. Lange en H. Petersen; de Ned. Ind. schoener *Goanlie*, gezagv. Intje Kadir, van Balie (Ampenan); de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Pasoeroean.

VERTROKKEN.

22 Maart. de Ned. Ind. schoener *Heatlie*, gezagv. Tan Kiantien, naar Balie (Ampenan).

23 Maart. het Ned. nd. stoomschip *Ambon*, gezagv. K. W. E. Bergner, over Samarang naar Batavia, passagiers de heeren H. H. A. Krook van Harpen, M. Bouwmeester, L. Jaudas, A. Waitz, J. G. Wilson, Th. de Mol van Otterloo, G. J. Gersen, W. F. K. L. de Vogel, J. Barker, J. de Mol van Otterloo en Mev. Hoogeveen, Z. M. troepen en bannelingen

25 Maart. de Ned. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Pasoeroean.

26 Maart. de Ned. Ind. bark *Fatahool Moebarak*, gezagv. Kassan, naar Banjermassing, met een officier.

27 Maart. de Ned. bark de *Zeemeeuw*, gezagv. H. L. Keljser, over Pasoeroean naar Nederland, passagier de machinist A. J. Lees en 2 gepasporteerde militairen.

28 Maart. de Ned. Ind. bark *Goansien*, gezagv. Liem Tianghok, naar Balie (Ampenan).

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtkorvet Nehalenia; Z. M. stoomschip Borneo, Advies brik Pijlades, stoomschip Etna; Z. M. schoener Dolfijn, 's Gouv. schoener Haai, stoomschip advies-vaartuig Tjipannas; de Ned. schepen Wadie Atool Rachman, Amana Tulbarie, Oscar I, stoomschip Java; de Ned. barken Fatal Maän, Salma, Camba Toorido, Shat Elviat, Assad Dullah, Bacht Mastora, Hoksoen, Balges, Blora, Charlotta, Ellen, Generaal Michiels, Cornelis Smit, Urania, Almelo; de Ned. schoeners Fathal Rachmau thans hern. Selaparang, Jonge Pieter, Arrow, de Ark, Hapsing, Tian Haplie, Anna Johanna, Cornelia en de Eng. bark The Fame.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

26 Maart. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

26 Maart. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

AANGEKOMEN.

18 Maart. het Ned. schip *Samarang*, gezagv. D. L. Immink, van Pasoeroean.

19 Maart. het Ned. schip *Maria Magdalena*, gezagv. F. H. Popken, van Soerabaya; het Ned. schip *Carolina*, gezagv. A. A. Graswinckel, van Sumanap.

20 Maart. het Ned. schip *Goede Verwachting*, gezagv. F. H. Zeijlstra, van Pasoeroean.

23 Maart. Z. M. schoener brik *Banda*, luit. ter zee 1ste klasse G. Gersen, van Pasoeroean.

24 Maart. Bal. brik *Brahma*, gezagv. D. Crawfurd, van Balie Badong; passagiers M. J. Lange en fam. en H. Petersen.

VERTROKKEN.

20 Maart. het Ned. schip *Carolina*, gezagv. A. A. Graswinckel naar Tjilatjap.

21 Maart. het Ned. schip *Castor*, gezagv. P. F. Lange, naar Amsterdam; het Ned. schip *Samarang*, gezagv. D. L. Imminck, naar Rotterdam; het Ned. schip *Maria Magdalena*, gezagv. F. H. Popken naar Rotterdam.

22 Maart. het Ned. schip *Goede Verwachting*, gezagv. F. H. Zeijlstra, naar Amsterdam.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. Schoener brik Banda, en Bal. brik Brahma.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

25 Maart. de Ned. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Oedin, van Bezoekie, passagiers C. Godfried, Mev. Mulder en familie.

Aan- en uitvoer te Soeraraya van 22 tot en met 29 Maart 1858.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. OUWEHAND, agent P. KERVEL & Co.

5 kn. koopmanschappen, FRASER EATON & Co.; 150 tn. steenkolen, CORES DE VRIES; 16 bn. koopmanschappen, ADAM & Co.; 13 kn. koopmanschappen, 19 st. machinerien, FRASER EATON & Co.; 6 bn. koopmanschappen, ADAM & Co.; 3 kn. koopmanschappen, MAJOR MATZEN & Co.; 17 bn. koopmanschappen, FRASER EATON & Co.; 5 kn. koopmanschappen. RUIJL CRAMER & Co.; 16 kn. en bn. koopmanschappen, FRASER EATON & Co.; 7 kn. koopmanschappen, ADAM & Co.; 330 vn. aardewerk, 63 kn. koopmanschappen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 31 kn. koopmanschappen, FRASER FATON & Co.; 43 kn. en bn. koopmanschappen, HOEKSTRA GIJSING & Co.

Van Macassar en Molukkos per de Ned. stoomboot *Ambon*, gezagv. K. W. E. BERGNER, agent W. CORES DE VRIES.

3 kn. madapollams, 40 pic. masocij, SECH OEMAR ALDJAROE; 60 st. planken, 2 ks. nagelwerk, ORDER; ƒ800 zilver munt, $11^{80}/_{100}$ pic. koperwerk, ƒ 600 zilver munt, ½ pic. was, SECH OEMAR ALDJAROE; 1 pak monster van hout, ADAM & Co.: 2 koffers, 1 kt. diversen, ORDER; 50 pic. masocij basten, VAN ECK & Co.

UITVOER.

Naar Singapoer en Australie per het Eng. schip *Swan*, gezagv. W. KIRK.

$227^{30}/_{100}$ pic. koffij, 1044 zn. suiker, $581^{54}/_{100}$ pic., 1 kt. inhd. gouden doublons, FRASER EATON & Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiat Lie*, gezagv. TAU KEN TIEN.

3 kn. rood katoen, 1 baal madapollams, 2 kn. gedr. katoen, ADAM & Co.; 1 kt. lengking, 1 kt. medicijn, SAUKIN; 60 keldrs. arak, 1200 st. ledige rijstzakken, 2½ pic. suiker en eenige kleinigheden, THE GOW TJIOE.

Naar Nederland viâ Passoeroean per het Ned. schip *Zeemeeuw*, gezagv. H. L. KAIJSER.

2500 pic. koffij, 663 bossen rotting, 25 pic. N. H. M.

Naar Australie per het Ned. schip *Urania*, gezagv. K. TAIJLAAR.

8629 zn. suiker, $4890^{49}/_{100}$ pic., 300 pic. koffij, 300 bossen rotting $11^{24}/_{100}$ pic., FRASER EATON & Co.

SCHEPEN IN LADING TE SOERABAYA.

Naar BANDJARMASSING de Ned. Ind. bark *Fathool Moebarak*, gezagv. KASSAN, agent hem zelven.

Naar BALIE de Ned. Ind. bark *Goansien*, gezagv. LIM TIAN HOK, agent GONGO TIAN.

Naar NEDERLAND het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. OUWEHAND, agent P. KERVEL & Co.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ 12.—
Id. „ 15 „ „ „ 11 ½.—
Id. „ 14 „ „ „ 11.—
Id. „ 13 „ „ „ 10 ½.—
Id. „ 12 „ „ „ 10.—
KOFFIJ per picol ƒ 23 à ƒ 24.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 105 à ƒ 115.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 125 à ƒ 130.—
KOEHUIDEN per 100 p. à ƒ 240.—
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 18.—
ROTTING ƒ 6 ½ à ƒ 7.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 3den April 's morgens ten half negen ure, Ds. BRUMUND.

Doopsbediening.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 3den April 's morgens ten 7 ure en ten half 9 ure.

Aanneming van kinderen tot de eerste H. Communie.